

## Utlåtande 2016:142 RI (Dnr 106-1900/2015)

### Utreda en vattenpark vid Slussen

Motion (2015:83) av Richard Bengtsson m.fl. (alla L)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.  
Motion (2015:83) av Richard Bengtsson m.fl. (alla L) om att ”Utreda en vattenpark vid Slussen” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

**Föredragande borgarrådet Karin Wanngård** anför följande.

#### Ärendet

Richard Bengtsson m.fl. (alla L) pekar i en motion på behovet av att Slussen även under ombyggnationen, som kommer att vara i flera år, är en så skön, tillgänglig och njutbar plats som möjligt och pekar särskilt ut den stora triangeln mellan Centralbron och Järnvägsbron som en lämplig plats för anläggandet av en vattenpark, i form av en utsmyckning av vattenspegeln.

Motionärerna yrkar i motionen att kommunfullmäktige beslutar att:

- uppdra åt exploateringsnämnden att utreda möjligheterna att anlägga en vattenpark vid Slussen
- vattenkonst ska vara en del av Slussen under ombyggnaden och i framtiden

## Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, Södermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB och Stockholm Konst. Stockholm Konst har svarat genom kulturnämnden.

*Stadsledningskontoret* instämmer i att konst är en viktig del, men konstaterar att det rent praktiskt kommer att bli stora svårigheter att förena tillfälliga konstprojekt på vattenytorna vid Slussen med den omfattande byggverksamheten och rekommenderar att motionärernas förslag avstyrks och hänvisar till det konstprogram som tagits fram för Slussen.

*Exploateringsnämnden* konstaterar att det rent praktiskt innebär mycket stora svårigheter att förena tillfälliga konstprojekt på vattenytorna vid Slussen med den omfattande byggverksamheten, men framhåller samtidigt att Stockholm konst kommer att initiera tillfälliga och permanenta projekt i och kring Slussen, allt enligt det konstprogram och förstudier som upprättats.

*Kulturnämnden* föreslår att Stockholm konst fortsätter att initiera tillfälliga och permanenta projekt i och kring Slussen, allt enligt det konstprogram och förstudier som upprättats.

*Södermalms stadsdelsnämnd* anser att en vattenpark vid Slussen är ett spännande och bra förslag.

*Stockholms Stadshus AB* anser att förslaget kan bidra till en trevlig och attraktiv stadsmiljö, men att det inte är en helt okomplicerad fråga.

## Mina synpunkter

Konst och ett tillgängligt offentligt rum är ett viktigt inslag i stadsmiljön, även på och vid Slussen, under byggtiden och efter. Det är därför positivt att exploateringskontoret tillsammans med kulturförvaltningen och Stockholm konst upprättat ett konstprogram för Slussen. Däremot bedömer projektet att vattnet runt Slussen under byggtiden kommer att behöva användas till annat än konstillationer. Däremot kommer vattenytorna att frigöras när Slussen är klar och då kommer det finnas möjlighet till konst eller aktiviteter kopplat till vattnet.

I övrigt hänvisas till vad som sägs i stadsledningskontorets yttrande.

## Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2015:83) om att utreda en vattenpark vid Slussen

**Borgarrådsberedningen** tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

**Reservation** anfördes av borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2015:83) av Richard Bengtsson m.fl. (L) om att utreda en vattenpark vid Slussen bifalls.
2. Därutöver anför följande.

Ombyggnationen av Slussen kommer att vara i flera år. Med enkla medel borde någon form av utsmyckning av vattenspegeln med tema exempelvis ”Staden vid vattnet” eller motsvarande kunna anläggas. Exakt vad och hur ska vi som politiker inte lägga oss i, det är konstnärliga expertisens och konstrådets sak. En vattenpark skulle komma många Stockholmare till glädje under ombyggnationen.

**Kommunstyrelsen** delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2015:83) av Richard Bengtsson m.fl. (alla L) om att ”Utreda en vattenpark vid Slussen” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 14 september 2016

På kommunstyrelsens vägnar:  
KARIN WANNGÅRD

*Ulrika Gunnarsson*

**Reservation** anfördes av Lotta Edholm (L) med hänvisning till Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

## Remissammanställning

### Ärendet

Richard Bengtsson m.fl. (alla L) pekar i en motion på behovet av att Slussen även under ombyggnationen, som kommer att vara i flera år, är en så skön, tillgänglig och njutbar plats som möjligt och pekar särskilt ut den stora triangeln mellan Centralbron och Järnvägsbron som en lämplig plats för anläggandet av en vattenpark, i form av en utsmyckning av vattenspeglarna.

Motionärerna yrkar i motionen att kommunfullmäktige beslutar att:

- uppdra åt exploateringsnämnden att utreda möjligheterna att anlägga en vattenpark vid Slussen
- vattenkonst ska vara en del av Slussen under ombyggnaden och i framtiden

### Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, Södermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB och Stockholm Konst. Stockholm Konst har svarat genom kulturnämnden.

### Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer i att konst är en viktig del, såväl av den framtida anläggningen som under byggtiden. På grund av detta har exploateringskontoret tillsammans med kulturförvaltningen och Stockholm Konst upprättat konstprogram och förstudier för Slussen.

Rent praktiskt kommer det att bli stora svårigheter att förena tillfälliga konstprojekt på vattenytorna vid Slussen med den omfattande byggverksamheten, dels för Slussen, och dels även för Trafikverkets arbeten med järnvägsbron (Getingmidjan) vid Centralbron samt landstingets arbeten med tunnelbanebron över Söderström. De tre projekten ianspråkar i princip hela det tillgängliga vattenområdet i den utpekade triangeln.

Även de övriga vattenytorna kring Slussen kommer att domineras av byggnadsarbeten under flera år. Förslaget konstprojekt skulle till och med kunna innebära begränsningar av de olika projektens användande av platsen med

produktionsstörningar som möjlig följd.

Stadsledningskontoret konstaterar att vattenrummet som kommer att uppstå i det framtida Slussen, liksom omgivande kajstråk, vid färdigställandet eventuellt kan vara möjliga att aktivera med konst. Färdigställandet är dock beräknat till år 2022 vilket innebär att det idag är för tidigt att exakt planera för vad och hur denna gestaltning skall te sig.

Stadsledningskontoret rekommenderar mot bakgrund av ovanstående att motionärernas förslag avstyrks och hänvisar till det konstprogram som tagits fram för Slussen.

Motion (2015:83) av Richard Bengtsson (L) m.fl. om att ”Utreda en vattenpark vid Slussen” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

## **Exploateringsnämnden**

**Exploateringsnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 14 april 2016 att godkänna och överlämna kontorets tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

*Reservation* anfördes av Abit Dundar (L), *bilaga 1*.

**Exploateringskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 21 mars 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret instämmer i att konst är en viktig del, såväl av den framtida anläggningen som under byggtiden.

Rent praktiskt erbjuder det dock mycket stora svårigheter att förena tillfälliga konstprojekt på vattenytorna vid Slussen med den omfattande byggverksamheten, dels för Slussen, och dels även för Trafikverkets arbeten med järnvägsbron vid Centralbron samt landstingets arbeten med tunnelbanebron över Söderström. De tre projekten ianspråktar i princip hela tillgängliga vattenområdet i den utpekade triangeln. Förutom byggarbeten så kommer ytorna att utgöras av pontoner, upplag och arbetsmaskiner och en mängd sjötransporter kommer att passera genom området.

Även de övriga vattenytorna kring Slussen kommer att domineras av byggnadsarbetena. Sjötransporter med fartyg och pråmar och olika arbetsplattformar på vattnet kommer att karaktärisera platsen under flera år. Det innebär att ett konstverk på platsen skulle ha svårt att synas i konkurrens med byggverksamheten, samt att det skulle finnas risk för skador på konstverket. Framför allt skulle det innebära begränsningar av de olika projektens användande av platsen med produktionsstörningar som möjlig följd.

Exploateringskontoret har med hjälp av Kulturförvaltningen och Stockholm konst

också noterat det vattenrum som kommer att uppstå i det framtida Slussen och ser just detta rum, liksom omgivande kajstråk, som möjliga att just aktivera med konst, men eftersom själva Slussens färdigställande beräknas till 2022 så är det idag, 2016, för tidigt att exakt planera för vad och hur denna gestaltning skall te sig.

#### **Exploateringskontorets förslag**

Exploateringskontoret rekommenderar mot bakgrund av ovanstående att exploateringsnämnden avstyrker motionärernas förslag, men framhåller samtidigt att Stockholm konst kommer att initiera tillfälliga och permanenta projekt i och kring Slussen, allt enligt det konstprogram och förstudier som upprättats.

#### **Kulturnämnden**

**Kulturnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 12 april 2016 att som svar på skrivelsen överlämna och åberopa detta tjänsteutlåtande.

*Reservation* anfördes av Hanna Gerdes m.fl. (alla L) och Sophia Granswed m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

**Kulturförvaltningens** tjänsteutlåtande daterat den 29 januari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen gläds över att Liberalerna påtalar nödvändigheten av konstnärlig gestaltning, både under byggprocessen och i ett framtida Slussen. Stockholm konst, den avdelning i staden som har till uppgift att bevaka att stadens bolag och förvaltningar avsätter en procent vid om- ny- och tillbyggnation, har av naturliga skäl redan nu Slussen under lupp.

Sommaren 2015 togs via ledande graffitikonstnärer ett konstnärligt avsked till Kolingsborg och försommaren 2016 avser Stockholm konst sjösätta ett annat tillfälligt skulpturalt verk i syfte, att medborgarna under den röra som ett bygge innebär, får lite annat att se och tänka på. Av naturliga skäl vill Stockholm konst inte avslöja vad som skall ske – annat än att något skall ske.

Ang. vattenkonst under byggprocessen så bedömer Kulturförvaltningen i samråd med Exploateringskontoret att detta är mindre lämpligt pga. att det som de facto kan uppfattas som ett "rent" område ändå är ett byggområde med begränsningar avseenden säkerhet etc. Kulturförvaltningen har dock, via Stockholm konst, också noterat det vattenrum som kommer att uppstå i det framtida Slussen och ser just detta rum, liksom omgivande kajstråk, som möjliga att just aktivera med konst, men eftersom själva Slussens färdigställande beräknas till 2022 så är det idag, 2016, för tidigt att exakt planera för vad och hur denna gestaltning skall te sig.

Kulturförvaltningens förslag är att Stockholm konst fortsätter på inslagen väg: att initiera tillfälliga och permanenta projekt i och kring Slussen, allt enligt det konstprogram och förstudier som upprättats. Kulturförvaltningen noterar dock med glädje att Liberalerna via sitt vattenkonstförslag sätter fingret på vikten av konst i

stadens rum och vatten.

## **Södermalms stadsdelsnämnd**

**Södermalms stadsdelsnämnd** beslutade vid sitt sammanträde den 18 maj 2016 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

*Särskilt uttalande* gjordes av Anne-Lie Elfvén (L), *bilaga 1*.

**Södermalms stadsdelsförvaltnings** tjänsteutlåtande daterat den 27 april 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen anser att en vattenpark vid Slussen är ett spännande och bra förslag. Det skulle verkligen tillföra platsen nya positiva värden och göra den trevligare under ombyggnadstiden likväl som när den nya Slussen står färdig. Motionsförfattarna föreslår att vattenkonst ska anläggas i triangeln mellan Centralbron och Järnvägsbron. Stadsdelsförvaltningen ser att även vattenytan öster om Järnvägsbron skulle kunna vara möjlig för vattenkonst. Där skulle den synas ännu bättre från Slussen. Förvaltningen vill också framföra ett förslag om att det på denna vattenyta skulle kunna placeras vad som kan kallas för ”träd på vattnet”, det vill säga träd planterade i stora kärl med växtbäddar i form av pontoner som förankras i vattnet. Att på detta sätt tillföra grönska i vattenrummet skulle ge ytterligare ett spännande och förskönande inslag i stadsmiljön vid Slussen, som utmärkt väl skulle kunna harmoniera med den föreslagna vattenparken.

Stadsdelsförvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

## **Stockholms Stadshus AB**

**Stockholms Stadshus AB:s** yttrande daterat den 7 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

### **Underremiss**

#### ***Stockholm Vatten Holding AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:***

För att säkerställa leveransen av dricksvatten samt avledningen av avlopp och dagvatten under arbetet med nya Slussen har en plan för utformningen av dessa provisoriska va-ledningar upprättats. Ett stort antal va-ledningar förlagda inom arbetsområdet har lagts om och dessa får helt nya placeringar i den färdigställda nya Slussen. Anläggandet av en vattenpark vid Slussen får inte innebära att va-ledningarnas funktion försämras, att avstängningstiderna för va-funktionen under arbetet med Slussen förlängs eller att bolagets möjligheter att utföra driftåtgärder, omläggningar eller förstärkningar av va-nätet försvåras.

Inom den norra delen av triangeln mellan Getingmidjan/Centralbron och tunnelbanebron, där en vattenpark föreslås, har Stockholm Vatten en befintlig reningsanläggning för trafikdagvatten. Denna byggs om i samband med ombyggnationen av Getingmidjan. Den dagvattenanläggningen är bland annat viktig för säkerställande av vattenkvaliteten inom Slussenområdet. I samband med ombyggnaden införs även en ny reglering av Mälaren som innebär en ökad säkerhet mot framtida saltvatteninträngning till vattentäkten Mälaren och minskar risken för en omfattande översvämning längs Mälarens stränder. Anläggandet av en vattenpark får inte försämra möjligheterna till reglering av Mälaren eller minska avbördningskapaciteten av Mälärvatten till Saltsjön.

Bolaget poängterar att samordning krävs med genomförandeorganisationen inom projekt Slussen och med projekt Getingmidjan.

***Stockholms Hamn AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:***

Stockholms Hamn instämmer i att det kan finnas en möjlighet att använda vissa vattenområden i Stockholm för olika sorters utsmyckning t.ex. genom ljussättning. Vid vissa platser skulle en utsmyckning kunna vara ett värdefullt bidrag till stadsmiljön. Noggranna analyser måste dock göras så att val av plats, utformning osv. inte kommer i konflikt med sjöfartens behov av sjövägar och sjösäker framkomlighet.

**Koncernledningens synpunkter**

Koncernledningen anser att motionärernas förslag om att med enkla medel göra Slussen till en vacker plats för besökare även under ombyggnationen kan bidra till en trevlig och attraktiv stadsmiljö. Det är dock inte en helt okomplicerad fråga då hänsyn måste tas och samordning ske med övriga verksamheter och projekt inom Slussenområdet. Stockholm Vatten och Stockholms Hamn lyfter fram ett antal sådana aspekter.

Stockholm Vatten poängterar vikten av att inte va-ledningarnas funktion försämrats, avstängningstiderna förlängs eller att bolagets möjligheter att utföra driftåtgärder, omläggningar eller förstärkningar av va-nätet försvåras. Anläggandet av en vattenpark får heller inte försämra möjligheterna till reglering av Mälaren eller minska avbördningskapaciteten av Mälärvatten till Saltsjön.

Stockholms Hamn lyfter fram att utformningen av en vattenpark inte får komma i konflikt med sjöfartens behov av sjövägar, eller med övriga nödvändiga samhällsfunktioner i området.



## Reservationer m.m.

### Exploateringsnämnden

*Reservation* anfördes av Abit Dundar (L) enligt följande.

Abit Dundar (L) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anföras:

Ombyggnationen av Slussen kommer att vara i flera år. Med enkla medel borde någon form av utsmyckning av vattenspegeln med tema exempelvis ”Staden vid vattnet” eller motsvarande kunna anläggas. Exakt vad och hur ska vi som politiker såklart inte lägga oss i, det är konstnärliga expertisens och konstrådets sak.

Slussen behöver även under ombyggnationen vara en så skön, tillgänglig och njutbar plats som möjligt. En vattenpark skulle komma många Stockholmare till glädje under ombyggnationen. Motionen bör därför tillstyrkas.

### Kulturnämnden

*Reservation* anfördes av Hanna Gerdes m.fl. (alla L) och Sophia Granswed m.fl. (alla M) enligt följande.

- Att tillstyrka motionen
- Att därutöver anföras följande

Kulturförvaltningen skriver att man ”gläds över att Liberalerna påtalar nödvändigheten av konstnärlig gestaltning, både under byggprocessen och i ett framtida Slussen”, men avstyrker ändå förslaget med hänvisning till att man befinner sig i en byggprocess, vilket är lite märkligt.

Ombyggnationen av Slussen kommer att vara i flera år. Med enkla medel borde någon form av utsmyckning av vattenspegeln med tema exempelvis ”Staden vid vattnet” eller motsvarande kunna anläggas. Exakt vad och hur ska vi som politiker såklart inte lägga oss i, det är konstnärliga expertisens och konstrådets sak.

Slussen behöver även under ombyggnationen vara en så skön, tillgänglig och njutbar plats som möjligt. En vattenpark skulle komma många Stockholmare till glädje under ombyggnationen. Motionen bör därför tillstyrkas.

## **Södermalms stadsdelsnämnd**

*Särskilt uttalande* gjordes av Anne-Lie Elfvén (L), enligt följande.

Det är glädjande att stadsdelsförvaltningen ställer sig så positiva till Liberalernas motion om en vattenpark vid Slussen och vi hoppas att kommunfullmäktige också tar intryck av detta.